

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

EGY ÓRA . . . K 10.—
NEGYED ÉVRE K 30.—
FÉL ÉVRE . . . K 60.—
EGÉSZ ÉVRE . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

POLITIKAI NAPILAP.

Két hét múlva

Take Jonescunak, a román konzervatív nemzeti párt vezérének az a kijelentése, hogy a békekonferencia körülbelül két hét alatt befejezi tárgyalásait, új reménységet váltott ki a magyar közvéleményből. Ha nem is éppen a mondott két heti határidő alatt, de minden bizonynyal rövid időn belül elkészül munkájával a békekonferencia és megszünik az a borzasztó bizonytalanság, amely teljes nyolc hónapja szakgatja idegeinket.

Mióta hírt kaptunk a német nemzetgyűlés határozatáról, amely a békeszerződés aláírására utasította delegátusait, tisztában lehetünk azzal, hogy most már sorra kerülnek az egykori központi hatalmak szövetségének államai, amelyek közül Ausztria és Törökország már korábban meghívást kaptak a versaillesi tárgyalásokra. A német béke megkötése volt a legnehezebb probléma. Amíg Németországgal nem végeztek, az entente-hatalmak mindaddig nem lehettek abban a helyzetben, hogy a többi állammal tárgyalást kezdjenek, illetve az egyikkel-másikkal megkezdett tárgyalásokat perfektuálják. — Amint a háborúban a német birodalom volt a központi hatalmak szövetségében a vezető, úgy most a béketárgyalások során is elsősorban a német birodalommal szemben támasztott igényeinek igyekezett érvényt szerezni az entente, abból a feltevésből indulva ki, hogy csak a Németországgal való helyzet tisztázása esetén lehet szó Európa békéjéről.

Amint a párisi és londoni sajtó nyilatkozataiból láthatjuk, az entente most, hogy a német követek aláírták a békeszerződést, ezzel az eredménnyel valóban biztosítottak látja az európai békét, mert a békeszerződés többi aktájának elintézése már könnyebb munka. Korántsem akarjuk ezzel azt mondani, hogy akár a győzők csoportjában, akár a

legyőzöttek sorában melege-
dészel fogadnák a békekonferencia döntését, hiszen ellenkezőleg: innen is, onnan is panaszos hangokat, sőt heves kifakadásokat hallunk a nekünk még ismeretlen döntések ellen, azonban ezek a döntések, mint Take Jonescu ismeretes beszámolójából

értésülünk, véglegeseknek tekinthetők.

Rövid idő múlva meg fogjuk tudni, hányat ütött az óra. És nem lehetetlen, hogy mire ötödikben visszatér az első hadüzenet dátuma, már a béke fogja visszafoglalni birodalmát egész Európában.

Ellenforradalmi támadás Budapest ellen

Monitorok lötték a Hungária-palotát — Kétnapos harc Kalocsán vörösek és fehérek között

Szegeden és Nagyváradon át nyert értesülésünk szerint Budapestet június 26-án három dunai monitorral ellenforradalmi csapatok megostromolták. Ugyanezen időben Pest- és Tolnamegyében is heves ellenforradalmi harcok voltak.

Mind e jelenségek mellett bizonyítanak, hogy Budapestben és Szegeden is van a bolsevizmus, amit Böhm hadsereglőparancsnok is beismer.

Az ellenforradalmi harcokról tudósításaink a következők:

Június 26-án, csütörtökön, hajnalban Budapest alatt a Dunán három monitor jelent meg. Mind a három hajón ellenforradalmi katonaság volt, amelyet Bartha Albertnek, a népkormány hadügyminiszterének öccse, aki a Ludovika Akadémia vezetője volt és Szabó Zoltán alezredes vezettek. A monitorok megjelenése óriási riadalmat keltett a fővárosban egyrésztől, másrészt pedig a szanyargató lakosság reményeit felélesztette. A három monitor alig hogy megjelent Soroksár környékén, gyors egymásutánban több lövést adott le a fővárosra. Valamennyi löveg a „Hungária” szálloda épületének volt irányítva, ahol a szovjetkormány székel. Több gránát telibe talált a gyönyörű palotát. A kormányzótanács és az éppen ott tartózkodó népbiztosok rémülten menekültek az épületből.

A monitorok néhány sikertől

lövést adtak le, mire megszólaltak a Duna partján feldőlített vörös ütegek is, amelyek célba vették a monitorokat. Hosszu tüzelés fejlődött ki, amelynek eredménye az lett, hogy két monitort sikerült a vöröseknek elsüllyeszteniük és a harmadik monitor is léket kapott. Ez azonban vissza tudott vonulni dél felé.

Az elsüllyesztett két monitor személyzete részben partra menekült és partra menekült Bartha és Szabó parancsnok is. A vörösek természetesen elfoglák a két vezért és a partraszállt legénységet. Barthát és Szabót statáriális módon azonnal kivégezték. Mindkettőjüket felakasztották.

A megsérült monitornak sikerült Bajdág lejutnia, ahol az angolok vették partfogásba a rajta levő háromszáz főből álló személyzettel, amely aztán úgy visszatérhetett Szegedre. A három monitoron összesen ezerkétszázan vannak.

A Népszava a következő napon, június 27-én, amikor a kitört ellenforradalomról irt hangsúlyozta, hogy „amit mi szépen építettünk eddig, azt az ellenforradalom romba dönti”. A Népszavának ez a száma úgy ír a vörös hadseregről, mint nemzeti hadseregről, amely elnevezés pedig nem illeti meg.

A budapesti ellenforradalom tulajdonképpen Urnapján tört ki nyíltan. Az urnapi körmenetben rengeteg budai polgár vett részt, akik mind esküdt ellenségei a

Tilos mindenféle hírtérjesztés A román hadsereglőparancsnokság rendelete

Kivonat

a 2. és 25. számú rendeletből
(helyesbítve).

1. Vétkesnek tekintenek mindazon egységeket, akik bár nem rossz száddal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármilyen közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkesek a katonai bírak által első és utolsó fokban fognak tárgyalatni és egy évig terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítélteni; amikor a fenti vétkes kémkedési és árulás-szándékkal törtétek, a háboru eseten érvényes büntetések fognak végrehajlatni.

bolsevistáknak, annál is inkább, mert Budán tudvalevően számos főúr lakik, akik széleskörű agitációt fejtenek ki a bolsevizmus letöréséért. Mialatt a körmenet a Mátyás templom előtt nyugodtan haladt, egy bolsevista hirtelen odaugrott az oltári szentséget vivő püspök elé és az oltári szentséget leköpte. A megdöbbentő megvalázás olyan felháborodást keltett a hívők között, hogy az elvetemült embert valósággal agyonverték.

A Népszavában megjelent cikk után, amely nyíltan bevallja, hogy a mai állapot ezek után nem tartható, mindenki tisztában van azzal, hogy a budapesti vörös uralom végórát éli.

Ellenforradalmi harcok Pest- és Tolnamegyében

Szeged június 30. Tegnap hosszú vonat futott be Szeged-Rókus állomásra Szabadka felől. A zsúfolt kocsikban kisbirtokosok, kereskedők, iparosok, ügyvédek, papok jöttek. A vonatot a franciák parancsára Rószkére szállították, ahol elszállásolták a Pest- és Tolnavármegyében kitört ellenforradalom tüzeiből ide menekült utasokat.

A menekültek elmondták, hogy a két megyében a népet régtől fogva elkésztő elégedetlenség június 18-án nyílt ellenforradalomban tört ki. Dunapatajról indult ki az ellenforradalom és egyre több községet hódított meg. Június 17-én ugyanis Dunapatajra kidobolták, hogy

Hamburger népbiztos rendelete szerint mindenki 72 kiló gabonát kap fejenként és évenként; a kiscsardák, minthogy ugyanis sokat eldug a termésből, csak 50 kilót kap. Mindenki köteles a kék pénzt beszolgáltatni, ami helyett fehér pénzt kap. De tetőfokra lobbantotta az elkeseredést az a rendelet, hogy 18—45 éves korig minden férfi lakos köteles szorosra menni.

Az elkeseredett és megrettent nép erre este összegyűlt a dunapataji vendéglőnél és onnan együtt vonultak a Nagy-utca felé, ahol három felfegyverezett vöröskatonával találkozott, akik elvették a fegyvereiket. A nagy ellenforradalmi tömeget megijedve, Dunapataj egész vörös őrsége letette a fegyvert.

Ezek a napokon a Duna vonalán mindkét parton számtalan község borult lángba. **5 napon át állandóan győztek a megszerzett ellenforradalom Faddra, Dunaföldvárra, Böleskére, Madocsára, Németkérre, Paksra, Komlóra és Dunaszentgyörgyre.** Ezek a községek mind a fehérek kezébe kerültek. Gerje, Tolna, Mőzs, Sióagárd, Tengelece vörös őrségei a legkisebb ellenállás nélkül adták meg magukat.

Kétórás ütközet Kalocsán

Sok helyen azonban kemény ellenállást fejtettek ki a vörösek. Így Kalocsán két óráig tartó ütközet volt a vörösek és fehérek közt, amelyben résztvett a szomszéd községek lakossága.

A fehérek természetesen az ellenforradalom kitörése előtt alig rendelkeztek fegyverrel. Kapával, kaszával, dorongokkal kezdték a harcot, az első fegyverük és az első adag munició az volt, amelyet Dunapatajban vettek el a vörösektől. Fegyverek és munició dolgában községről-községre győzve erősödtek. De a munició fogyott, új mennyiséghez nem tudtak jutni. Közben a megvert vörösek kétségbeesetten futárokat küldtek segítségért. Nemsokára meg is jött két zászlóalj vörös 32 gépfegyverrel, páncélautókkal és heves ellentámadást kezdtek.

A vörösek, a részükre megérkezett tekintélyes segítség után nagy erővel támadtak. A fehérek kénytelenek voltak visszavonulni. Ez 22-én vasárnap történt. A fehérek részén a kevés munició is óráról-órára veszedelmesen fogyott. Gépfegyverek tüzeit kapával és dorongokkal a kezükben állták. Persze a további visszavonulás elkerülhetetlen volt. Közel Dunapatajhoz azután a harcok egyrészt bekerítették a vöröseket. Mintegy ezer embert elfogtak. A harc még tartott. A vörösek ekkor sem nyomulhattak előre akadálytalanul. Ezalatt az idő alatt menekültek el, különösen a vezetők, nagyszámban. Azok, akik most Röszkén tartózkodnak, az összes menekültek számát 2500-ra becsülik, közü-

lük körülbelül 500-an érkeztek pénteken délelőtt Szegedre. A menekülés kocsin, gyalog történt ki amint bírt, úgy futott.

A menekültek Baja felé vették útjukat, ahol a Bácskát megszállva tartó szerbek fogadták őket és szívélyesen bántak velük. A város lakossága körében gyűjtést indítottak, hogy a szegénysorsú menekülteket pénzhez juttassák.

A harcoknak természetesen mindkét részről sok áldozata volt. A halottak és sebesültek száma tekintélyes, pontos adatot erről a menekültek közül magától értetődően senki sem tudhat.

A négy halálraítelt

A Röszkén tartózkodó menekültek között van négy ember, akiket a vörösek, miután sikeres offenzívájuk során Hartára bevonultak, halálra ítélték. Velük együtt hat ember várta ekkor Hartán a kötélt által való kivégzést. Az ítéletet azonnal végre akarták hajtani. A hat ember egymás mellett állt a kivégzés helyén. **Az első delikvens már felállt a számolyra és nyakába akasztották a hurkot, amikor Patájról ágyuval belöttek a községbe. Telitalálat volt, a lövés a községhez érte. A vörösek meg voltak győződve, hogy a fehéreknek már nincs ágyujuk és azt hitték, hogy ezzel az első ágyulövessel a szerbek avatkoznak be a harcba.** Nem tudván, hogy milyen erővel állanak szemben, sietve kivonultak a községből, hogy erősítést kapva megfelelő helyen foglaljanak állást. Természetesen az akasztást sem hajtották végre. **Az az ember is megmenekült, aki a kötélt a nyakán már a számolyon állt. Magával hozta Szegedre a kötelet is.**

Fehérek és vörösek harca

A Kalocsáért vívott elkeseredett harc esütőtökön kezdődött. A fehérek erélyes fellépése és fenyegető magatartása következtében a direktórium tagjai a kis szemináriumban lévő kaszányába vonult. Pénteken reggel kihirdették a vörösek, akik akkor még a helyzet urai voltak valahogy, hogy a várost elhagyni nem szabad, a szántóföldekről senkit sem engedtek be az utakat elállták. Délután két órakor puskaropogás hallatszott, valamivel később Miske és Halomdrágszék felől **1800 fehérgárdista érkezett be a városba,** akik közül csak ötvennek volt fegyvere, amelyeket a tanyai vörösektől vettek el. A többi ásvál, kapával, dorongokkal, szekercével felszerelve érkezett. Bementek néhány házba, megnyugtatták a megriadt lakosságot, amely hamarosan kitiizte a fehér zászlót. A direktórium közben emenekült, velük ment Travnik Julis is, aki a háztartási alkalmazottak közt agitált. Csak Csupót sikerült elfogni, aki ez előző napon lázító és istentagadó beszédet mondott. A városházához vitték, ahol **halálra ítélték.** Térgerogyott és úgy könyörgött:

— Az Istenre kérem, kegyelmezzenek!

— Hát mégis van Isten? Állapítsa meg, van-e vagy nincs.

— Van! — válaszolta Csupó, akit ezután három előlepetti fegyveres katona agyonlőtt.

Kiszabadította ezután a fehérgárda dr. **Jagicát,** majd a laktanyába mentek, ahol a legtöbben **önként megadták magukat.** Sok volt a vörös katonák között az aktív tiszt és csendőr, akik nagy örültek a fehérgárdisták megérkezésének. Ezután **Gajdnyit** keresték, aki rettegten ember volt egész Kalocsán, de nem akadtak rá. A lakásán százhuszezer korona kék pénzt találtak. Most a pályaudvarra ment a hatalmas tömeg. A munkástanács vezető tagjai ugyanis az állomással szemközti levő dologházban bujtak el, azonkívül egyes vagonokban vörösek tanyáztak. A tanyaiak fölszóllították a dologházba bezárkózt munkástanács tagokat, hogy adják meg magukat vagy dobják le a fegyvereiket, ők nem akarnak vért látni. Tagadó választ kaptak. A vagonokban tartózkodó vörösek szintén nem akarták megadni magukat. Erre a fehérek rohantak, amelynek során **6 embert agyonlőttek,** többet megsebesítettek. A fehérek közül senki sem sebesült meg. Ez délután félnégytől négyig tartott.

Ezután a polgárság nyomban

megalakította a **fehégárdát,** a lelkesedés és a felszabadulás fölött érzett öröm általános volt. Gondoskodtak a Duna mellékéről, főleg Fogtőről és Uszódra, mint fontos pontokról. E két helyen **négy ágyut és három géppuskát vettek el a vörösektől.** A másik irányban **Kecel és Kiskőrös vasúti göcponot foglalták el és erősítették meg. Mindez Szombatra megtörtént, a fehérgárda Kalocsa és Kiskőrös között fel is vette a vasúti forgalmat.** Hajós, Csanádtöltés, Nádudvar, Lükösd és Érsekcsanak egymás után lettek a fehéreké.

A vörös katonák ekkorra felgyülekeztek. Haderejük a hajósi pincéknél húzódott el Hajós és Jánoshalma felé. Támadást intéztek Kecel és Hajós irányában. Itt a fehérek nagyon gyöngék voltak. Pataj felől vasárnap gépfegyverekkel felszerelt páncélos autót avatkozott a harcba. Erősítés érkezett a vörösek számára Fülöpszállásról is. **Kalocsa ekkor már nem tarthatta magát.** A menekültek azt mondták, hogy aránylag csekély erővel lehet felvenni sikeres harcot a vörösekek szemben, csak engedték őket, adjanak nekik puskát, gépfegyvert, ágyut és elég municiót.

A vörös hadsereg összeomlás előtt

A katonák fáradtak, utánpótlás nincs

A *Népszava* június 22-iki, vasárnapi száma a tanácskongresszus szombati üléséről közöl egy hosszú tudósítást. Az ülés szövegében **Böhm Vilmos hadseregparancsnok beszéde,** amely ritkán hallott őszinteséggel tárja fel a **vörös hadsereg kétségbeesett helyzetét.** Az érdekes részeket szó szerint közöljük:

Böhm azzal kezdte a beszédét, hogy kicsinyes helyi érdekeket nem szabad az országos érdekek elé helyezni s teljes nyíltsággal és őszinteséggel kell szólni. Maga is furcsának találja, hogy a vörös hadsereg győzelmet győzelemre arat, azért **helyzete e pillanatban még sem a legrosszabb.** A csapatok hangulata rossz.

— Erről, ugymond, személyesen győződtem meg, beszéltem az emberekkel, a politikai megbízottakkal, egész csomó parancsnokkal és mindegyiküknél megállapítottam, hogy **táradtak,** nem harcolnak azzal az erőteljes lelkesedéssel, mint eddig, mert a **Hinterland nem segíti a vörös hadsereget.** A defaitizmus rettentő erős kétely, amely az emberek lelkében Budapesten már 4 vagy 5 hete él és ez rá ragad a katonák egy részére is.

Az **ellenforradalmi kitiizően szervezve csinálják** és mi az államhatalom birtokában, rendelkezvén az agitátorok százaival és ezreivel, nem vagyunk olyan megekönyvek, mint az elnyomott ellenforradalmárok. Mi megmondtuk Kun Bélával együtt május 2-án, hogy nem lesz ruha, nem lesz élelem és jöttek, mert tudták, hogy jönnek a többiek. **De a pótlás jóformán egészen elmaradt.** Nem pótolják azokat a fegyvereket, amelyek háboruban egészen természetesek. Lehet diadalokat aratni, de ezeknek megvan a maguk határa és **ha így tart a pótlás négy hétig, akkor Vágó, Landler, Pogány le-**

tehetnek az én vezetésem alatt a lövészárokból, de katonák nem lesz.

Fölemlíti, hogy a harctéren levők figyelemmel kísérik az itthon maradottakat és méltán kérdezik tőle: miért nem itt és ők otthon? Otthon nem dolgoznak rendszeresen, nincs munkafegyelem. Lehetetlen az, hogy amikor egy ezred kimegy a frontra, az összes politikai megbízottak otthon ülnek.

— A külügyi vita eléggé megmutatta — folytatta beszédét, — hogy **ezidő szerint nemcsak a csehek az ellenségeink, hanem más honnan is várhatunk támadást.** Egy nagy fegyverekben szenvedő kis hadsereggel körháború viselni nem lehet. Március 21-én nem is gondoltunk erre, május 2-ától számított három hét múlva megállapítottuk, hogy körháborút is tudunk viselni. Ma megint abban a helyzetben vagyunk, hogy **lefogunk, ha nem kapunk támogatást.** Kérdés, kapunk-e? Mert ha nem, **nem tudom, szabad-e csapatokat tovább vinnem.** Lehetetlen azt mondani, hogy menjenek előre, mikor nem küldünk utánuk megfelelő pótlást emberekben, de küldünk **mételeyező pótlást rémhírekben** és tönk retesszük a csapatok harcikészségét. Itt elméleti vitákat folytattak arról, hogy lesz-e nemzetközi forradalom, vagy nem s egész taktikákat arra akarnak fölépíteni, hogy mikor fog kitérni a **hátúrdőre szállítandó nemzetközi forradalom?**

Utána Kun Béla szólalt fel, azt fejtegetve, hogy **az entente abban a pillanatban fojtja meg őket, amikor akarja.** Mindenben hozzájárul azokhoz, amiket Böhm a vörös hadseregről elmondott, de még szomorubb tapasztalatai is vannak a Hinterland viselkedéséről, az ellenforradalmi mozgalmakról, mert sokan vannak, akik csak arra várnak, hogy valaho-

gyan a proletárdiktatura meggyöngyölgjön, azután cserbenhagyják.

A vitában Landler Jenő következett, aki szintén az utánpótlás hiányait panaszolta föl, továbbá azt, hogy az *íyari proletár* hosszabb strapát nem bír ki egyfolytában, tehát pihentetni kell.

A vármegyeháza a kommün idején

Ahol nem zaklatták a tisztviselőket

Lassan-lassan már csak mint egy kínzó, lázas álom emlékére gondolunk vissza azokra az időkre, amikor Debrecenben kommunista világ volt s ez a nagy magyar város a direktorium és a politikai megbízottak parancsai szerint igazodott. Elmúlt már a kommunista üldözés ideje is, akik büdösöknek érezték magukat, idejében elmenekültek, a kisebb emberek közül is megmértek már mindazok, akiket a közvélemény, vagy legalább is a közvélemény egyrésze bűnösnek tartott.

Mint a kommunista világ méla akkordját említjük itt meg a vármegyeházát birtokukba vevő kommunisták némely véselt dolgát. Méla akkordként már csak azért is, mert azután a sok rémség után, amit a kommunizmus emlékeiként följegyeztünk, följegyezhetjük mint a fehér holló esetét, hogy akadtak olyan jámbor kommunista vezetők is, akikkel az alájuk rendelt polgári tisztviselői kar is meg volt elégedve, már a körülményekhez képest.

Hajdumegye központi igazgatása volt abban a szerencsés helyzetben, hogy a krónikás megállapíthatja róla: nem kellett polgári önértékelésnek porbatiprását, egyéni értelmének kismimmizését sajátkezűleg elősegítenie.

Hajdumegye direktoriuma és politikai megbízottainak túlnyomó nagy része a vörös hadsereg megszaladása után együtt futott a lútokkal. Csúpan két-három politikai megbízott maradt Debrecenben. Ezeknek az ügyében megindult a vizsgálat, mely azzal a váratlan eredménnyel végződött, hogy az illető politikai megbízottakra semmi terhelő adatot nem szolgáltatott azon az egyen kívül, hogy a kommunista uralom alatt szolgálatot vállaltak.

Szabó Jánosról, a megyei árvaszékhez kiküldött politikai megbízottáról az árvaszéki tisztviselők azt adták elő, hogy semmiféle hivatalos dologba bele nem avatkozott, egész nap íróasztala előtt ült és újságot olvasott.

B. Szabó Ferenc politikai megbízott már súlyosabb jellemzést érdemelt ki. Tényleges vád ellene sem akadt, csúpan azt jegyezték föl róla volt aiantasai, hogy a megyei földosztás körül tevénykedett ügybuzgón s egy ízben maga dicsekedett el vele, hogy már több tanyát

ber volt, a hivatal dolgaiba bele nem avatkozott, még az „elvtárs” megemlítést sem használta a tisztviselőkkel szemben.

Ennél a jellemzésnél, mely oly kevesekre alkalmazható a kommunista világ vezető alakjai körül, már sokkal sötétebben világítja meg a megyeháza kommunista korszakát az az utalványozási rendelet, melyet az alispáni hivatal hozsátott ki a megyei direktorium és a politikai megbízottak havi illetményeiről. Az utalványozási rendelet szerint a megye kommunista vezetői a

következő illetményeket hozták: Fülöp Miklós dr. 1700, Kozma A. Lajos 1700, Szepessy Albert 1700, Faragó Béla 1500, Fülöp Ödön dr. 1500, Szabó János 1500, Zsuga Imre 1500, B. Szabó Ferenc 1500, Ladányi Dezső 1500, Nagy Lajos 1500 korona.

Ezeket az illetményeket Debrecenből való menekülésük előtt a direktorium tagjai és a politikai megbízottak három hónapra egyszerre előre felvették és így 51000 koronáját vitték el a vármegyének bncsu fejében.

Az entente kártérítést követel a német flotta elsüllyesztéséért

Két jegyzék a zémet kormányhoz

Bukarest, jul. 1. A *Vitiorul* párisi tudósítója jelenti, hogy Clemenceau nyilatkozata szerint egyelőre nem lehet szó a hadsereg teszeztéséről. Ezt elsősorban a németeknek a békefeltételek elfogadásával kapcsolatban tanúsított magatartása okozza. Amint hírül autak, a *Scapa Floriban* (Skócia) *üternált német hadihajókat* és pedig, amint megállapítást nyert, az összes csatahajókat és egy kivételével a páncélcirkálókat és egy páron kívül az összes rombolókat és kisebb egységeket *elsüllyesztették*.

A szövetségesek ez alkalomból *éles hangú jegyzéket intéztek a német kormányhoz, melyben szemére vetik a tgyverszüneti szerződés megszegését*. Az internált flottánál beosztott német altengernagy azzal próbálta mentgetni az elsüllyesztés tényét, hogy a tgyverszüneti szerződés június 21-ével lejárt és az elsüllyesztés ezután történt, tehát a nemzetközi jog sérelme nélkül. A francia kormány ezzel szemben azt tartja, hogy a tgyverszüneti szerződés csak a békeszerződés aláírásával vesztí hatályát, utóbi szerint pedig a hadihajók a szövetségesek tulajdonába mennek át és ennek a körülménynek tudatában, tehát rosszhiszeműséggel süllyesztették el a németek a hadiflottát. A francia sajtó hangon *teljes kártérítést követel az elsüllyesztett hajókért Németországtól*.

A németek a flotta elsüllyesztésén kívül elégették az 1870-ben és az 1914-ben zsákmányolt francia zászlókat is, melyeket a békefeltételek értelmében át kellett volna adniok a franciáknak.

Egy másik jegyzékben az entente figyelmezteti a weimari kormányt, hogy felelős lesz minden incidensért, melyt a *Lengyelországra* vonatkozó békepontok végrehajtásával előállhat.

A béke a tobbi állammal

Páris, jul. 1. A *Matin* véleménye szerint a békeszerződés aláírása egy hatalmas lépés a világ általános pacifikálása felé. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy *még néhány megkezdett békeszerződés vár befejezésre és aláírásra*. Így dönteni kell még *Ausztria-Magyarország, Törökország és Bulgária sorsa felöl*, a melyek szintén súlyos problémákat hordanak magukban és alkalmasak arra, hogy a szövetségesek egységét és összetartását ke-

mény próbára tegyék. (Univer-sal)

Lázár miniszter a román határkérdésről

Nagyvárad, jul. 1. Lázár Aurél dr., a nagyszzebeni kormány igazságügyminisztere hosszabb időt töltött Nagyszzebenben, ahonnan most érkezett vissza Nagyváradra. Ezt az alkalmat felhasználta egy híriapító arra, hogy aktuális kérdésekről beszélgesse a miniszterrel, aki a *határkérdésről* a következőket mondta:

A Magyarországra vonatkozó határkérdés ma már teljesen befejezett dolog és ezzel kapcsolatosan az is, hogy Nagyvárad, Arad, Szatmár stb. Nagyrománia területéhez tartozik. Ami Nagyvárad és a város közönségének sorsát illeti, csak megismételhetem azt, amit már több ízben is kijelentettem volt, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel, móddal azon leszünk, hogy Nagyvárad város és közönségének érdekeit minden tekintetben elősegítsük. Az átmenettel lehetnek még bizonyos mértékben defektusok, de ezek el fognak simulni és fokozatosan a kulturális, közművelődés, sajtó, művészeti ügyek liberális és igazságos rendezésére.

Népgyűlés Fogarason

Fogarás, jul. 1. Tegnap délelőtt a nagy piactéren impozáns népgyűlést tartottak, melyen Románia integritása mellett tüntettek.

A román választási mozgalmak

Bukarest, jul. 1. Take Jonescu, a konzervatív nemzeti párt elnöke tegnap hivatalos tanácskozást folytatott Averescu tábornokkal, a népliga elnökével. Konstatálták az egyetértést az összes külső és belső politikai kérdésekben s ezért a jövő választásokon egymást támogatva fognak harcolni a liberális párt ellen.

Szerbia részt vállal a monarchia haboru előtti adósságában

Belgrád, július 1. Azt a hírt, hogy Szerbiát tulságosan nagy mértékben részesítették a volt monarchia adósságaiban, *Pericsovics* volt miniszter, Szerbia

külön kiküldöttje hozta a békekonzferenciáról. Kijelentései szerint *Szerbiának át kell vennie Ausztria és Magyarország haboru előtti adósságainak egy részét*. Most külön misszió utazik Párisba *Protics* miniszterelnök vezetése alatt; a misszióban még *Tricosovics*, *Marinkovics*, *Glubics*, *Kramarz* miniszterek vesznek részt. Ezek a párisi jelentések úgy a politikai körökben, mint a nép között igen nagy meglepetést keltek. A nemzeti tanács föülését elnapolták.

Belgrád, jul. 1. A minisztertanács ülésének megkezdése előtt a külügyminisztérium előtt nagy embertömeg gyűlt össze, amely tüntetést rendezett.

A románok nem vonulnak vissza a demarkációs vonalra

Bukarest, július 1. A *Vitiorul*, a kormány félhivatalos lapja írja, hogy a román kormány nem vonja vissz acsapatait a békekonzferencia rendelete szerint a demarkációs vonalra mindaddig, míg a szövetségesek elegendő garanciát nem nyújtanak arra, hogy a bolsevista bandák nem támadják meg újra őket. A lap azt írja, hogy a bolsevisták rémlítetteli, melyeket a román területeken a demarkációs vonal megállapítása előtt elkövettek, megmutatta, mennyire lehet bizni a budapesti kormányban.

Az Osztrák-Magyar Bank döntése a fehérhátú bankjegyek beváltásáról

Kiutalják a megszállt területek részere szükségesek bankjegyeket

Nagyváradról jelentik: *Hiemesch* Frigyes, az Osztrák-Magyar Bank nagyváradí főkjának főnöke visszaérkezett bécsi utjáról, amelynek eredményéről a következőkben számolt be:

Ami a legfontosabb, emintéztük a fehérhátú bankjegyek beváltásának a kérdését. A *gyebank az összes megszállt területekről begyűlt fehérhátú bankjegyeket beváltja*. Kivételt képeznek a hamisítottak, ezeket arról lehet megismerni, amint ismeretes, hogy a series számok 2-vel és 3-al kezdődnek.

Hiemesch Frigyes résztvett az Osztrák-Magyar Bank főtanácsának ülésén, amelyen megjelent *Biicz* dr., a nagyszzebeni kormányzótanács megbízottja is. A főtanács ülésén megállapodás jött létre arra nézve, hogy a *beváltásra szükséges kékhátú pénzeket miképen szállítsák el Nagyváradra, ahonnan az egész megszállt területekre nézve történik a megfelelő mennyiségű kékbankjegy kiutalása*. A főtanács ülése felhatalmazta Hiemesch Frigyest arra, hogy a *megszállt területeken levő 15 bankfiók ügyeit vezesse*. Nagyváradra kell beküldeni ezeknek a fiókoknak a kimutatásokat, a számadásokat és egyéb jelentéseket.

A bankfiók főnökeivel együtt járt Bécsben Kereszthy Kornél vezérigazgató, aki az alábbiakban ismertette utazásukat:

— Ismeretes, hogy a pénz be-

és kivételre minden államban szigorú tilalom áll fenn. Ahhoz, hogy Bécsből megfelelő mennyiségű kékpénzt hozzassunk be és a megszállott területekről pedig fehérhátú pénzt vihessünk ki, szükséges volt a jegybank hozzájárulása, továbbá Jugoszlávia és a Nagyszombati Kormányzótanács engedélye. Ezeket érdemileg utunk alkalmával elintéztük. Az Osztrák-Magyar Bank az által kibocsátott összes fehérhátú 25 és 200 koronásokat becsesrelti. A bankjegyek összegyűjtésére, rendezésére és a kicserélés perfektálására körülbelül három-négy hét lesz szükséges. Remény van arra, hogy az említett időn belül a szükséges kékhátú bankjegyek megérkeznek Nagyváradra. Ezen bankjegykészlet azonban az egész megszállott terület részére fog kiutaltatni. Hiemesch Frigyeszt egyébként a megszállott területeken levő összes bankjécek ellenőrző és vezető közegeül nevezték ki Bécsben.

Hogy fizessék a kényszermunkásokat?

A munkanélküliek ügyének rendezése

Két hét óta állandóan napirnden van a munkanélküliek, illetve a kényszermunkások kérdése anélkül, hogy a kérdés a mai napig kielégítő megoldásra jutott volna.

Az első és nehezebb akadály a megoldásnak, hogy kellő olyan munkanélkülit, akit kényszermunkára lehetne alkalmazni, nagyon nehéz volt, még házról-házra való kutatás után is összeszedni. Itt a megoldás legcélszerűbb az lenne, ha a munkaközvetítő hivatal a rendőrség rendelkezésére bocsátaná azoknak a munkanélkülieknek a névsorát, akiket munkára előjegyezett és erre vonatkozó igazoló irással is ellátott, de akiknek munkát ezideig adni nem tudott.

A másik kérdés sem könnyű, nevezetesen a kényszermunkások napibérének a fizetése. Közélszóló célra rendelkezésre nincs, viszont a kényszermunkások fizetése ma kizárólag a polgári társadalom vállára fog minden körülmények között nehezedni. Ennek a kérdésnek a megoldására most az az ötlet merült fel, hogy írják össze a város férfilakosságát bizonyos korhatárok között és osszák két részre. Az egyik csoportba jönnének azok, akik kényszermunkára tekintetbe nem jönnének, a másik csoportba kerülne azokat, akiket részint eddigi foglalkozásuk alapján, részint mert egyéb munkájuk ugyancsak, kényszermunkára lehetne igénybevenni. A kényszermunkára igénybevettek napibéréit azután olyképen fizetnék, hogy azok, akiket a kényszermunka alól végleg mentesítettek, bizonyos összeget kötelesek fizetni és ebből az ilyképen összegyűlt összegből fizetnék azután a kényszermunkásokat a napi munkabérek szerint.

Valószínű, hogy ezzel a terv-

vel a rendőrség rövidesen behatóan foglalkozni fog és amennyiben a megoldás részleteit

nehézségek nélkül meg tudja állapítani, oly irányú előterjesztést hoz a tanácsnak.

A város és a megye vezetői a közellátás biztosításáért

A rekvirálási rendelet módosítását kéri a tábornoktól

Debreczen város tanácsa ma délelőtt 11 órakor ülést tartott. Az ülésen Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző meghívására megjelent Hajdumegye vezető tisztviselői közül Pákozdy Sándor alispán, Czeglédy Mihály főügyész és Papp Sándor, a gazdasági egyesület titkára is.

Csóka Sámuel polgármesterhelyettes az ülést megnyitva bejelentette, hogy az ülés tárgya Zöld József tb. tanácsnok jelentése a közellátás biztosítása tárgyában a megszálló parancsnoksággal folytatott tárgyalásokról. Bejelentette, hogy a nagyfontosságú közérdekre való tekintettel célszerűnek látszott, hogy ebben a kérdésben a város és a megye egyöntetűen járjon el és ezért meghívta az ülésre a megye vezető tisztviselőit is.

Zöld József tb. tanácsnok számol be ezek után azokról a tárgyalásokról, amelyeket a város küldöttei folytattak a rekvirálási eljárás vezetőivel a megszálló parancsnokságon. A város küldötteit szívesen fogadják, de hangoztatták, hogy saját felelősségükre a rendeletet nem változtatnák meg, a tábornok mellett egy bizottság működik, melynek 3 polgári és 3 katonai tagja van. Foglalja a város írásba a kéréseit és a rekvirálási eljárás vezetősége a legnagyobb jóakarattal fogja az irasos beadványt a hatos bizottság elé terjeszteni.

Miután a város és a vármegye érdekei közösek, a célszerűség is úgy kívánja, hogy kéréseiket közös írásba foglalják és közös előterjesztésüket a főispán útján juttassák a tábornokhoz, illetve a tábornok mellett működő bizottsághoz.

A lakosság ellátása

Zöld József tb. tanácsnok ezután ismertette a beterjesztendő közös beadvány tervezetét, melyet az ülés behatóan megvitatott.

A beadvány a lakosság nyugalma érdekében kéri a tábornokot, hogy a város és a megye kérését teljesítse. Az eddigi számos tárgyalás során a város és a megye vezetősége annyi jóakarattal és megértéssel tapasztalt a tábornok részéről, hogy bizton remélik most is kéréseik teljesítését.

A város és megye kéri, hogy az egész igénybevetési eljárást a rendes közigazgatási hatóságok végezzék el saját szerveikkel és közegeikkel a katonai hatóságok támogatása mellett. Egyetlen kifogásuk sincs az ellen, sőt maguk is kéri, hogy a megszálló parancsnokság az eljárás hivatalos lefolytatása érdekében ellenőrző közegeket küldjön ki, azzal az utasítással, hogy a polgári hatóság közegeivel egyetértésben tartoznak eljárni.

Határozott biztosítékot kéri

nek arra nézve, hogy a megállapodás szerint beszolgáltatandó mennyiségén kívül katonai csapatok önkéntes rekvirálásokat végezni nem fognak, mert ez a gazdasági élet teljes megsemmisüléséhez vezetne.

A beadványban feltüntetett kimutatás szerint Debreczen város fedezetlen szükséglete 1000 waggon buza, illetve rozs. Kéri a tábornokot, hogy a város közellátásának biztosítása érdekében járuljon hozzá, hogy ezt az ezer waggont a megyében már most biztosítsák. A feleslegek megállapítása és a város részére való biztosítása tekintetében a város és a megye vezetősége egyöntetűen óhajtának eljárni.

Igéretet kérnek arra nézve, hogy sem a város, sem a megye területéről, míg a két törvényhatóság polgárainak szükséglete biztosítva nincs, semmiféle gabonaneműt idegen területre nem szállítanak.

Kéri, hogy a rendeletben megállapított fejkvótát teljes egészében buzában és rozspan engedélyezzek, miután vidékünkön az árpa- és kukoricalisztet nem élvezik és ilyen lisztet eddig sem hoztak forgalomba.

A 15 évesnél idősebb östermelők számára magasabb fejadagok megállapítását kéri és végül támogatást kérnek abban a tekintetben, hogy azokból a terményekből, amelyekben az előző években is állandóan hiány mutatkozott, a szükségletet a szomszédos megyékből szerezhessek be.

Részletes előterjesztést tesz ezután a beadvány a sertéshizalásra vonatkozólag olyképen, hogy a termelő minden öt csatlótag után egy, munkásai részére minden 50 hold után egy és a konvenciók cselédek számára minden 50 kilogramm szalonna után egy sertés hizalására kapjon legalább engedélyt és a hizalás céljaira minden sertés után 6 mázsa árpa, illetve kukorica hagyassék meg a termelőnek. Ezenkívül kéri a beadvány 140 waggon árpa, illetve kukorica kiutalását a nemtermelők zseirellátását biztosító sertések hizalására.

A gazdaközönséget a legnagyobb aggodalommal tölti el, hogy az állatok eltartásához szükséges szemes takarmányt az I. számú közigazgatási rendelet figyelmen kívül hagyta. Kéri tehát, hogy vegyék alapul erre a célra a múlt évi rendeletet, amely már olyan megszorításokat tartalmazott, hogy az engedélyezett takarmány éppen csak az állatok életének tengetésére volt elegendő.

Kéri a beadvány, hogy a termények árát már most állapítsák meg és ha rekviráló jegyekkel fizetnek is, biztosítsák, hogy a rekviráló jegyek rövid időn belül készpénzzel beváltatnak.

Foglalkozik még a beadvány a beszolgáltatási eljárás techni-

kai részleteivel és végül ismételtén a tábornok sokszor tapasztalt jóindulatára és jóakarására hivatkozva kéri a felsorolt kívánások teljesítését.

Az ülésen résztvevők behatóan megvitatották a tervezet minden egyes részletét és úgy határoztak, hogy a vita eredményeként véglegesen megszövegezett beadványt holnap adják át a megszálló parancsnokságnak.

Az állatok rekvirálási ára

Ezután az ülés az élőállatok rekvirálására vonatkozó rendelettel foglalkozott. A rekvirálási rendelet az élőállatok átvételi árát a következőkben állapítja meg: egy ökör 500 korona, egy bika 1000 korona, egy tehén 500 korona, egy birka 30 korona, egy kos 50 korona, egy ló 500 korona, egy mén 1500 korona, sertés különként 1 korona.

Az ülés úgy határozott, hogy ebben a tárgyban is kérvényt intéz a megszálló parancsnoksághoz a város és a megye nevében. E kérvényt hivatkozni fog arra, hogy Debreczen és Hajdumegye népe tudja és érzi, hogy nemcsak hálával és elismeréssel, de bizonyos ellenszolgáltatással is tartozik a román hadseregnek, mely fegyverrel erejével a várost és a megyét a bolsevizmustól megszabadította, de ezek az ellenszolgáltatások nem mehetnek el azon a határon, amely már gazdasági életünk komoly veszélyeztetését jelentené.

Kéri tehát a tábornokot, rendelkezjen el, vagy ha ez nincs módjában, terjessze elő illetékes helyen a város és a megye közös kérését, hogy az átvételi ár a rendeletben megállapított árak a tiszszerűsége emeltesse föl, amennyiben az inkább, mert a megszállás után kibocsátott hirdetmény és a későbbi kijelentések is azt mondták, hogy mindent a megállapított maximális áron fognak átvenni. Kéri azonkívül, hogy az állatok rekvirálási százalékát is legalább a telére csökkentse.

Ez alkalmából kéri azt is, hogy a rekvirált gazdasági eszközök átvétel árát is magasabbná szabják meg és a rekvirálási százalékot szüntessék lejjebb.

Mindkét kérvény, melyet a város és a megye vezetőinek közönséese intéz a tábornokhoz, azt a cél szolgálja és berejezől hangoztatja is, hogy sokat szenvedett vidékünknek legalább a reménytelenség és a megérthető lehetőség biztosítsák.

Egy kínai állam a békeszerződés ellen

Páris, július 1. A Le Journal a következőket írja: Tudjuk, hogy a békeszerződés Santung tartományt elszakítja Kínától és Japánra adja. Azt azonban kevesen tudják, hogy egy negyvenmillió lakosú országról van szó. Ez a negyvenmillió ember egyáltalán nincs megelégedve ezzel a változással, mert kínai akar maradni. Hogy ennek a kívánságuknak kifejezést adjanak, egy mndarint küldtek Párisba, aki nem más, mint Konfuciusnak hetvenötödik egyenes leszármazottja, névszerint Kong-Sziao-Ko excellenciája, a legelső legutóbbi em- tek.

HIREK.

Kong-Sian-Ko csodálatosan szép, mintegy harminc éves férfi, ama jellemzően rózsás arcú, amely ott a messze keleten az igen régi családok tagjainak sajátja.

Hatalmas, érces hangon adott kifejezést negvenmillió polgártársa keserűségének és tiltakozásának:

„Miért büntetnek bennünket? — kérdezte — tán bizony katonai gyengeségünkért, tehát azért, mert megbecsüljük az emberi életet?”

Ezután kijelentette, hogy a kínai, ha feláldozzák, maga fog igazságot tenni. És hatvan intelligens és komoly tekintetű sárgea diplomata és hírlapíró helyesléssel hallgatta Konfucius leszármazójának heves kifakadását, amelyekkel nagy őseinek tiszta erkölcsi nevében tiltakozott az erőszak tana ellen.

Kun Béláné bevásárol

Félmilliót költött Bécsben kalapra és ruhára

A párisi Le Matin-ban olvassuk a következő tudósítást, amely a szovjet-köztestvér vezetőinek magánéletébe nyújt érdekes bepillantást. Kun Béláné önagysága kalapot és ruhát vásárolt Bécsben és — ha igaz a híradás — félmillió koronát költött erre a célra, ugyanakkor, amikor Budapest népe éheznek.

London, június 15. Bécsből táviratozzák a Sunday Express című angol lapnak: Kun Béla felesége nem tudván Budapesten ellátni magát a legújabb divat szerint készült kalappal és ruhákkal, Bécsbe érkezett, hogy a nagy bécsi szalonokban végezze bevásárlásait. Elköltött toalettcikkekre összesen mintegy 125 ezer frankot (ez koronaértékben ma több mint egy félmillió koronát jelent.) Az egyik női kalapszalomban 3000 frankért (körülbelül tizenötezer korona) vett magának egy kalapot, toalettéért pedig — amely Párisból átcsempészett modell volt — 7.500 frankot, 37.500 koronát fizetett. Kun Béláné bevásárlásait végeztével visszatért Budapestre.

Létorière ögróf.

— Regény. — (12)

Írta: SUE JENŐ.

A vér hirtelen arcába szökött a fiatalembernek és idegesen összehúzta szemöldökét, de leküzdve felindulását szeliden beszélt:

— Végtelen sajnálatomra, még nem tudok fizetni asszonyom.

— Nem tud fizetni? Könnyű azt mondani, csak hogy engem nem lehet kifizetni ilyen pénzzel! Akinek nincsen pénze ruhára, az ne csináltasson ruhát. Én nem megyek innen addig, míg pénzemet meg nem kaptam.

Landry Magdolna ezzel leült, míg Létorière még mindig állva maradt.

— Hallgasson ide, asszonyom, Biztosítom, hogy egy hónap múlva megfizetek önnek, erre ne-

— A térparancsnokság átköltözése. A debreceni román katonai térparancsnokság a rendőrség épületéből a pénzügyi palota földszintjére költözött át és működését ma már ott folytatja.

— Hetven napdíjast elbocsátanak a várostól. A háború alatt a városi ügykezelés zavartalan biztosítása céljából nagyon sok napdíjast, elsősorban női munkásokat alkalmaztak a városi hivatalokban. A tanács egyik legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a fölösleges napdíjasokat el kell bocsátani, hogy így is könnyíthessék a város terhét. A polgármesteri hivatalban most készítik el a napdíjasok kimutatását, melyek alapján a 265 napdíjas közül mintegy hetvenet el fognak bocsátani. Az elbocsátásnál a szolgálati idő nagysága az irányadó szempont, amennyiben azokat a napdíjasokat bocsátják el, kik legkésőbbben léptek a város szolgálatába.

— A szatmári ügyvédek eskütétele. Szatmárról jelentik: Papp Silviu dr., a törvényszék elnöke felhívta a szatmári ügyvédi kamaránál bejegyzett összes ügyvédeket, hogy július hó 3-án a törvényszéken jelenjenek meg eskütétel céljából. A meghívó szerint az az ügyvéd, aki a kitűzött napon meg nem jelenik, meg nem jelenésével hallgatólagosan megtagadta az eskü letételét. Az esküt nem tett ügyvédek ügyvédi gyakorlatot nem folytathatnak.

— Az erdélyi kormányzó tanács maximálja a termelők és kereskedők hasznát. Az Izbanda közli: A nagyszabású gazdasági és kereskedelmi tanács a következő rendeletben állapodott meg: Bárminemű termény gyártói, vagy termelői a termelési költségeken felül csak 10—20 százalék hasznót, a nagykereskedők 5—15 százalék hasznót számíthatnak csak az áru értékéhez. Minden ár kifüggesztendő az árusító helyeken. A rendelet ellen vétőket százezer korona bírsággal és hat hónapi fogsággal fogják büntetni.

— Női harisnyák, ugymint selyem, flór és musselin minőségekben Frank Sándor cégnél a legolcsóbb árban kapható.

— Felhívás. A főispáni hivatal a következő felhívást adta ki: Felhívtnak mindazon gazdák és géptulajdonosok, kiktől a román requiráló bizottság mezőgazdasági gépeket requirált s azok árát részükre kifizette, hogy ezen körülményt a városi gazdasági ügyosztálynál (Városháza I. em. 25. sz.) haladéktalanul jelentsék be s a kifizetést igazolják.

— Gazdátlan tűzifa. Junius hó elején történt még, hogy ismeretlen fuvaros a Csók-utca 5. számú ház udvarán egy szekér tűzifát szállított. Mivel a ház lakói a fát nem ismerik el sajátjuknak, a rendőrség felhívja mindazokat, akik a fára igényt tartanak, hogy megfelelő bizonyítékaikkal a rendőrség I. emeleti 64. számú hivatali helyiségében jelentkezzenek.

— Átvágatták a töltést, hogy megmeneküljenek az árviztől. Szatmárról jelentik tudósítónk: A husvéti nagy árvízveszedelemkor Katz József, Weisz Máttyás és Edelmann Abraham szatmári lakosok, hogy saját földjüket megmentsék az árviztől, átvágatták az udvari ut mellett levő régi Szamos töltést, miáltal a víz a Szatmári első cserép és téglagyár gyártelepére folyt és nemcsak a téglavető terület, hanem magát a cserépgyárat is elborította. A részvénytársaság most feljelentést tett a bíróságon az átvágató ellen, mert a gyártelepre betódult víz a társulatnak több mint 100,000 korona kárt okozott és a gyárnak több mint 200 munkását hosszabb időre keresetnélkülivé tette.

— Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei. Értesítjük tagjainkat, hogy a beszerzési csoportba a változott viszonyok folytán a pénzügyi palota hátsó kapuján (csizmadia-szín-felől) lehet közlekedni. A szemes kávé kiadást ma blokk ellenében megkezdjük, de azt csak azoknak adunk, akik a cukrot nálunk szerzik be, mert a kiosztást élelmiszer-jegy ellenében teljesítjük. (6. sz. jegy). — Ma és holnap élesztő is kapható, míg a készlet tart.

— Halálozás. A debreceni kereskedő-világ egyik régi tagja, Keiner Adolf, Keiner és Schwartz cég tulajdonosa, hosszabb betegség után ma reggel meghalt. Elhunytának híre széles körökben kel-

tett mély részvétet. Temetése holnap, szerdán délután 3 órakor lesz a Csapó-utca 73. számú házból.

— Hazautazhatnak az iskolás gyermekek. A katonai térparancsnokság értesítette az összekötő hivatalt, hogy a románok által megszállott területeken lakó iskolás gyermekek, akik Debrecenben tanultak, akadálytalanul hazautazhatnak és részükre utazási igazolvány kiadható.

— Szállítási igazolványok engedélyezése iránti kérelmeket sem a katonai térparancsnokság, sem az összekötő hivatal nem fogad el. Ily irányú kérelmeket a tábla épületében szolgáló központi bizottsághoz (Comisiunea centrala de exploatare) kell intézni.

— A gyógyszerek árának fölemelése. A debreceni gyógyszerészek kérelmét illetőleg a gyógyszerek árának felemelése iránt, Rásó István főispán úgy határozott, hogy miután a gyógyszerészek az áremelés kiterjesztését kérték Hajdumegye területére is, meghallgatja döntés előtt Losoncz Almos dr. vármegyei főorvos véleményét is.

— Névmagyarosítási kérelmek. Napról-napra szaporodik a főispáni hivatalban azoknak a kérvényezőknek száma, akik arra kérik a főispánt, hogy idegen nevűk magyarosítását engedélyezze. A kérvényezők nagyrésze nem hoz magával megfelelő okmányokat, de különben is hiába jár, vagy hiába írja meg kérvényét, mert a főispán az ilyen kéréseket elutasítja, miután nem tartja magát illetékesnek anyakoönyvi bejegyzések megváltoztatására.

— A bosnyák diákok sorsa. A Debrecenben tanuló bosnyák diákok ügyeit a magyar keleti kulturaközpont intézi. A központ helyi bizottsága Budapesttel érintkezni nem udván, elnöke Lencz Géza dr. egyetemi tanár útján a főispánhoz fordult azzal a kéréssel, hogy a bosnyák diákok ellátására 5000 koronát utaltasson ki előlegképen valamelyik alapból.

— Frank Sándor női-divat cégnél Piac-utca 42. grenadinok zefírek, kartonok, batistok és ruha-szövetek nagy választékban érkeztek.

től önt mentse Isten!

— De önnek egy hónap múlva sem lesz pénze, ahogy most sincsen — mondá Magdolna kemény hangon. — Csak mese az, amit ön nekem beszélt!

— Ha nagybátyám, du Vighan apát, akitől segítséget várok, egy hónap múlva nem jön vissza Hannoverből, betoboroztatam magam a katonasághoz és hűségesen át fogom szolgálatni önnek a felpénzemet. Láthatja tehát asszonyom, hogy nyugodtan megerősíthetem becsületszavammal fizetési ígéretemet.

Az ögróf annyira méltósággal és olyan őszinte hangon mondta ki e kétségbeesett határozatát, hogy Magdolna megindult hangon s mint aki megbánta, hogy ennyire vitte a dolgot, így felelt:

— Én nem akarom önt arra

kényszeríteni, hogy beálljon katonának, de végre mégis csak meg akarom kapni a pénzemet, elég régen tartozik már. Adjon el valamit, azután...

— Innen adjak el valamit, asszonyom? — és fájdalmas tekintettel mutatott a szegényes, hideg szobára.

E kétségbeesett, jelentőségteles mozdulatra Magdolna lesütötte szemét. Szíve összeszorult, de azért akadozva tovább folytatta és a két aranykeretes képre mutatott.

— Hát ezek a képek?

— Ezek a képek? — és büszkén, méltóságteljesen felelt. — Ez minden, ami atyámtól és anyámtól reám maradt. Szüleim arcképei ezek a képek s először látják, amint fiuk szegénysége miatt elpirul.

(Folyt. köv.)

— A közoktatás szükségletei. Fráter Imre dr. közoktatási igazgató főorvos kérvényt intézett Rásó István főispánhoz, hogy a Ghillányi-kórház és a honvédsereg-kórház kötszereiből, felszerelési és élelmicikkeiből, amennyit csak lehet, a közoktatásnak utaltasson át, mivel a közoktatás a mai viszonyok között szükségleteit beszerezni nem tudja.

— **Mire akarják használni a franciák a vastag Bertát?** Baume-Pluvinel, a francia csillagászati társulat elnöke, ezzel a kérdéssel foglalkozik, hogyan lehetne a németektől elvett ágyúóriásokat a magas légkör tanulmányozására felhasználni. Erre a célra elegendő volna, ha speciális lövedékeket szerkesztenének, felszerelve regisztráló készülékkel, melyek feljegyeznék a légkör sűrűségét, hőfokát és nyomását. Ha a 340-es lövedéknek megfelelő formát adnának, az 69 másodperc alatt 23.000 méter magasságot érne el. De különösen a »vastag Bertát« lehetne e célra felhasználni 41 foknyi szög alatt a 42-es ágyú 18 kilométerre röptenél lövegét, egész merőleges állásban még épen 78 kilométerre. Semmi biztos adatunk nincsen, minő lehet a levegő ebben a magasságban. Van-e ott még nehézkedés? Lehet-e a föld vonzóerejét érezni? Vagy pedig, mint Jules Verne regényében, a lövedék megszubadulna a föld vonzásától, a csillagok felé repülne. Egy francia tengerészeti mérnök már hozzálátott a terv megvalósulásához, melyből értékes eredményeket várnak a fizika, csillagászat, mechanika és meteorológia terén.

(Minden külön értesítés helyett).
Özv. Keiner Adolfné szül. Perl Hermína úgy a saját mint gyermekei, unokái, menyé, veje, testvérei, sógorai és összes rokonai nevében a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj, apa, após nagypapa és testvér

KEINER ADOLF

életének 63-ik, boldog házasságának 34-ik évében 1919. június 30-án jobblétre szenderült.

Hült tetemei folyó hó 2-án d. u. 3 órakor fognak Csapó-utca 13. sz. házából az izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni, mely végtisztességre az elhunyt barátait és ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk.

Debreczen, 1919. júl. hó 1-én.
Béke lengjen drága havi felett.
Koszorúk mellőzése kéretik.

A „Zion“ debreceni betegsegélyző egyesület elöljárósága mély szomorúsággal jelenti, hogy

KEINER ADOLF úr

egyik legrégebbi rendes és választmányi tagja folyó hó 1-én jobblétre szenderült.

A megboldogult hült tetemét f. hó 2-án d. u. 3 órakor kísérik ki utolsó útjára a Csapó-utca 13. sz. gyászháztól az izr. temetőbe.

Emlékét mély kegyelettel fogjuk megőrizni.
A tagtársakat kérjük minél számosabban megjelenni.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:
Csokonai-színház:
Szerda: C) bérlet 55. szám „Pacsirta“ operett. Utolsó előadás.

Vígyszínház:
Szerda: „Éjjeli őr“.
Csütörtök: „Sztambul rózsája“ operett.
Péntek: „Mágnás Miska“ operett
Szombat: „Pacsirta“.
Vasárnap délután: „Gésák“ operett, este 6 órakor „Pacsirta“.

A színházi iroda hírei:
Az utolsó előadás a Csokonai színházban ma lesz, színre kerül a Pacsirta, C. bérletben. Az Éjjeli őrrel Ma a Vígyszínházban harmadszor kerül színre az Éjjeli őr, mely erveke a legsikerültebb bohózatoknak. — Sztambul rózsája operett csütörtökön és a Mágnás Miska operett pénteken kerül színre a Vígyszínházban.

Két nagy bűnügyi sláger kép műsoron az Apollóban. Bemutatásra kerül „A szentjóni erdő titka“ című különös történet négy felvonásban Törzs Jenő főszereplésével és a »Párbaj az életért« című nagyhatású négy felvonásos dráma. Előadások 5 és 7 órakor.

Felolós szerkesztő:
DR HEGEDŰS LORÁNT
Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
Irodalmi és nyomdai részv.-társ.

APOLLO

Szerda—Csütörtök július 2—3.

KÉT SLÁGERKÉP.

A szentjóni erdő titka.

Különös történet 4 felvonásban.

Főszereplők:
Törzs Jenő, Dáthy Gizella
Halm Margit.

Párbaj az életért

társadalmi dráma 4 felvonásban.

Előadás 5 és 7 órakor.

Darkau Jodsolfürdő

Teschén mellett, Keletsziléziában (magasan koncentrált Jodsol).

Idény május 15 — szeptember végéig.

Tudakozódások intézendők:
Kurverwaltung Darkau.

Magyar—Román társalgó

Convorbiri Romano—Ungore
nékülözhetetlen segédeszköz, a legszükségesebb mindennapi beszélgetésekkel.

Ára 2 korona.

Magyar-Román és Román-Magyar szótár

Dictionar Roman—Maghiar
nékülözhetetlen kézikönyv a román nyelv használatánál

A két kötet ára 10 korona.

Kapható:
Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvesboltjában és minden könyvkereskedésben.

Hivatalos és magán
bélyegzőt

gyorsan készít
HERCZEG
Simonffy-utca 5. sz.
Telefon 653.

Eladó Diószegi uton, Vágóhidon túl negyedóra járásnyira 25 hold tanyaföld, Kondoros mellett, kút szélén, Belsőlegelő 169. szám. Értekezhetni Gazdák bankja.

Könyvtárakat és egyes műveket legmagasabb árban vásárol

Aczél Henrik

antiquáriuma.
Első Takarékpalota.
Kivánatra házhoz megyek megtekinteni.

Hosszupályi Takarékpénztár felszámolásban r.-t. zár számadása.

1917 december 31. Mérleg-számla. Tartozik. Vagyoni: Pénztár K 8.61. Váltó K 1121.—, Számlaadások K 19081.33, Veszteség K 429.257.04. Összesen K 449.467.98; Teher. Követel: Alapítók K 100.000. Tartaléktőke K 4742.68, Takarékbérelt K 1922.94, Hitelezők K 4618.36, Elfogadványok K 296.800.—. Összesen K 449.467.98.

1917 december 31. Veszteség-nyereség-számla. Tartozik. Veszteség: Kifizetett kamatok K 29.834.72, Költség K 8050.25, Adó 58.02, Veszteségátvétel K 393.852.60. Összesen K 431.295.59. Nyereség. Követel: Befolyt kamatok K 9.40, Leírt követelésekből befolyt K 2029.15, Veszteség K 429.257.04. Összesen K 431.295.59.

1918 december 31. Mérleg-számla. Vagyoni. Tartozik: Pénztár K 8.61. Veszteség K 454.314.16. Összesen K 454.322.77. Teher. Követel: Részvénytőke K 100.000.—, Tartaléktőke K 4742.68, Hitelezők K 53.280.09, Elfogadványok K 296.800.—. Összesen K 454.322.77.

1918 december 31. Veszteség-nyereség-számla. Veszteség. Tartozik: Kifizetett kamatok K 29.810.62, Költség K 4000, Leírások K 1809.24, Veszteség átvozat K 429.257.04. Összesen K 464.885.90. Nyereség. Követel: Leírt követelésekből befolyt 10.071.74, Veszteség egyenleg K 454.314.16. Összesen K 464.885.90.

Felszámolók: Rosner Gyula sk., Leitner Dezső sk., Subajda Béla sk., Klejn Béni sk., Terestényi Béla sk., Polgár József sk. Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság: Szilágyi Ferenc sk., dr. Horogh Pál sk., Fibek István sk.

Apró hirdetések

Apróhirdetések egyszeri közlése 10 szög 4 korona, minden további szög 40 fillér. — Kövér betűkkel nyomott szavak kétszeresen számítatnak.

POSTA

„Hadnagy“nak és „Nero“nak levele van a kiadóban.

Béla. Gratulálunk mindnyájan és sok szerencsét kívánunk a jövőben. Csókolunk.

VEGYES

Elveszett a Széchenyi-utcán egy pénztárca két igazolvánnyal és 400 korona tartalommal. Kérem a megtalálót, hogy jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalban.

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap. Halmovits, Szentanna 58.

Galantrie-árúk viszonteladásra átadók. Cím a kiadóban.

Előszeléném Piac utca legszebb helyén levő 3 szoba és mellékhelyiségekből álló teljesen modern fürdőszobás lakásomat ugyanilyen 4 szobás lakással. Cím a kiadóban.

Kwandul Gyula zongorahangoló vidéki hangolókat is elvállal. Darabos-utca 30.

Elvállalok cserepályák szakkerü átrakását, tisztítását, javítását, új kályhák felállítását, takaréktűzhelyek javítását és falazását jótállás mellett vidékről is. Nagy János kályhásmeister, Tanító-utca 8. szám, Debreczen.

KERESLET

Némethi, esetleg franciául beszélő kisasszony, ki a házi teendőkhöz is járatos, egy gyermek mellé azonnal alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóban.

Keresek három szoba és mellékhelyiségekből álló jó lakást a város belterületén. Ajánlatot kérek a kiadóban levő címre.

Üveges könyvszekrényt megvételeire keresek. Cím a kiadóban.

Laphordó asszony felvétetik a kiadóhivatalban.

Takarító-öt keresek azonnali belépésre. Cím: Piac-utca 34. szám, I. emelet 10. ajtó.

Munkásnök nyomdánkban felvételnek.

Egy mindenek leány uri házhoz felvétetik. Jelentkezni lehet Bika-bérlház 2., II. emelet 2.

Tanulóleányok kitüntöten jövedelmező iparágban felvétételnek. — Cím a kiadóban.

VÉTEL

Ahinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámeri, Arany Bika bérlház 8.

Férfi ruhaszövetet jobb fajtát, 2 öltönynek valót vennék. Felsőtét szint kérek. Cím a kiadóhivatalban.

Légszűrőnyel, kisebb fajtát, sürgősen vennék. Cím a kiadóban.

30—40 holdas tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

ELADÁS

Megerkeztek nagy mennyiségben schiffon és vászon női ingek 45—50 korona árban, továbbá férfi és női gyapjúzöccetek is nagy választékban Kaiser céghez, Piac-u. 7.

Eladó 20 drb szép tépnyaló liba Búdi-utca 11.

Hálószoba teljes berendezés új állapotban eladó. Cím a kiadóban.

Eladó a Mester-utca végén a Csopát kórház mellett, 7400 négyzetööl föld a vasuti sínek mellett. Ház helyeknek, konyhakészítésre nagyon alkalmas. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál Kossuth-utca 17.